

Besvarelse af spørgsmål fra virtuelt borgermøde om vandhåndtering i Varde Kommune den 11. marts 2024

Kontaktoplysninger

På sidste side i power pointen fra mødet kan I finde kontaktoplysninger på de forskellige medarbejdere ved Varde Kommune.

I kan altid tage fat i Varde Kommune for at få en snak om hvordan I kan håndtere vandproblematikken i jeres område.

Hvis I har et sommerhus og er medlem af en grundejerforening, så tag gerne fat i dem først for at få en snak, om de arbejder med en løsning på håndtering af vandproblematikkerne. Hvis I ikke er medlem af en grundejerforening, så er I velkommen til at kontakte Varde Kommune.

Giv et praj kan hentes her:

Giv et praj – Varde Kommune

Varde Kommune

★★★★★ 2,8 • 4 vurderinger

Gratis

Hent app til iPhone eller iPad: [Giv et praj – Varde Kommune \(åbner i nyt vindue\)](#) (App Store)

Hent app til Android: [Giv et praj – Varde Kommune \(åbner i nyt vindue\)](#) (Google Play)

Grundejerforeninger

En liste over alle grundejerforeninger kan findes inde på Varde Kommunes hjemmeside [Min bolig - Varde Kommune](#).

At håndtere overfladevand er den enkelte grundejers eget ansvar. Da vand kan påvirke flere grundejere i samtidig, eksempel hvis flere grundejere i et lavereliggende område har oversvømmelser, er det en god idé at gå sammen med naboer og lave en fælles løsning.

Grundejerforeningerne er derfor et oplagt sted at håndtere vandudfordringer, da de fleste grundejere er organiseret her. I forening kan det være lettere at organisere de grundejere som er påvirket og få udarbejdet projekt.

Når grundejerne har organiseret sig og har tænkt en løsning, så er det muligt for Varde Kommune at hjælpe. Varde Kommune kan være sparringspart og har viden om beskyttet natur, højde kort, grundvandsdybder og kan vejlede omkring myndighed. Varde Kommune kan ikke agere rådgiver på hvilken løsning, der kan etableres i området, hvor den skal ligge eller hvad der skal dimensioneres til. Det er nødvendigt at samarbejde med ingeniører, entreprenør osv., der kan rådgive og projektere.

Drejebog

Drejebogen er udarbejdet som en vejledning til grundejer og grundejerforeninger, til hvordan overfladevand kan håndteres i et sommerhusområde. Den indeholder en vejledning til processen, og angiver også eksempler på enkelte løsninger, der kan tages i brug. Selv om der er mere nedbør i de seneste år og i fremtiden, vil principperne og processerne være de samme, og drejebogen vil stadig være relevant.

Konkrete løsninger

I de fleste tilfælde er der tale om et behov for afvanding af overfladevand eller håndtering af højtstående grundvand. I størstedelen af tilfældene er etablering af grøfter, rørledning, eller dræn til rørledning, en løsning, der kan etableres. Andre løsninger kan være en pumpeløsning, i Grærup er der etableret en pumpeløsning.

Varde Kommune vil gerne hjælpe med at komme i mål med en løsning. Varde Kommune kan vejlede omkring forhold i området. Et samarbejde med ingeniører og entreprenører er nødvendigt i forhold til rådgivning, dimensionering og udførelse af en løsning i et konkret område.

Varde Kommune arbejder på at udvikle et mulighedskatalog, hvor forskellige løsninger bliver beskrevet. Den kommer til at henvende sig til den enkelte grundejer, og i høj grad grundejerforeninger, når der er tale om større vandhåndteringsprojekter. Kataloget vil kunne fungere som et udgangspunkt, når man skal finde hvilken løsning, man ønsker at anvende i sit område.

Overordnet plan for håndtering af overfladevand

Håndtering af nedbør, højtstående grundvand og dermed overfladevand er grundejers eget ansvar. Da det er en svær opgave at løfte for den enkelte grundejer, anbefales det at grundejere samarbejder omkring en løsning, f.eks. i en grundejerforening eller i mindre vandlaug.

I den forbindelse har Varde Kommune et samarbejde med grundejerforeningerne, hvor de mødes til dialogmøder, hvor der udveksles erfaring, viden og udfordringer på tværs af grundejerforeninger og kommune. Her er Varde Kommune klar med vejledning til processen og tilladelser, informationer og kort over områderne, opsætning af grundvandsloggere, individuelle møder med grundejerforeningerne m.m. De individuelle projekter, store som små, ejes af de parter der drager nytte af projektet.

I sommerhusområderne i Varde Kommune er der stor forskel på hvorfor vandproblemerne opstår, og der kan ikke nødvendigvis anvendes de samme løsninger alle steder. Varde Kommune ved ikke hvilken løsning, der er bedst egnet i et specifikt område, da dette kan afhænge af hvilket serviceniveau som de enkelte grundejere ønsker. I forbindelse med konkrete løsninger er det derfor nødvendigt at inddrage rådgivere og entreprenører.

Hvor findes kort over rørledninger eller grøfter?

På kommunens hjemmeside kan man finde et kort hvor de rørledninger kommunen er bekendt med, er tegnet ind. Vær opmærksom på at det både er offentlige og private rørledninger, samt at nogle af disse er åbne på dele af strækningen.

Foruden de rørledninger kommunen er bekendt med, kan der findes flere private rørledninger som kommunen ikke har optegnelser over. Hvis du har kendskab til disse rør, må du meget gerne informere Varde Kommune, så kan de komme på kortet.

Kortet over rørledninger i Varde Kommune kan ses [her](#).

Der findes ikke kort over grøfter. Ofte kan du se grøfter på satellit kort eller højdekurver. Det klart tydeligste er at se grøfter ude i området. Grøfter er ofte i skel eller ud til vejen.

Grundvandsstand og -målinger

Varde Kommune har pt. grundvandsloggere i Vejers Strand, Blåvand og Ho. Hvis der ønskes opsætning af grundvandsloggere i et andet sommerhusområde, anbefales det at snakke med sin grundejerforening og efterfølgende tage kontakte kommunen.

Grundvandsstanden afhænger ikke kun af grundvand. Grundvandsstanden er også afhængig af vand, der falder lige oven samt i området. Regn nedsiver i jorden, der samles mere og mere før vandet løber til et vandløb. Grundvandet på din grund er derfor både vand, der falder på din egen jord, og vand der er

jord, der er faldet højere oppe i terrænet. Derfor står grundvandet typisk højere i lavtliggende terræn, lavning, end i højtliggende terræn.

Dette forklarer desuden også hvorfor ændringen i grundvandsstand ikke 1:1 afhænger af, den mængde regn der er faldet hvor måleren er placeret.

Grundvandet har stået meget højt i efterår og vinteren 2023-24, da der har været en rekordstor nedbørsmængde nedbør hen over efteråret og vinteren. Det er svært at sige, hvor meget grundvandsstanden vil ændre sig i fremtiden, men den vil med alt sandsynlighed stige.

Vandløb offentlig kontra private

Et vandløb vil kun være offentlig, hvis det er vurderet og besluttet af Byrådet, ellers vil vandløbet være privat.

Husk på, at det altid er bredejer, der ejer vandløbet.

Ønsker du at regulere et vandløb, grøft, rørledning mv. skal du ansøge vandløbsmyndigheden om en regulering. Ved en regulering er det bredejer /-ejerne som ansøger om en regulering, alle som kan have en interesse/nytte i reguleringen kan have et økonomisk ansvar.

Regulering af et vandløb betyder ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg. Anlæg af nye grøfter anses også som en reguleringssag.

Læs mere om regulering på Varde Kommunes hjemmeside under Vandløb, Vandløbsregulering.

[Vandløb - Varde Kommune](#)

I Varde Kommune er der mere end 900 km åbne vandløb. Vandløbene indgår i et regulativ, hvor det beskrives hvordan vandløbene skal vedligeholdes. Ønsker du at læse mere om hvordan kommunen vedligeholder offentlige vandløb kan du læse mere under de enkelte regulativer. Vandløbsregulativerne finder du på Varde kommunes hjemmeside under Vandløb, Vandløbsregulativer.

[Vandløb - Varde Kommune](#)

Vedligehold og tilslutning til grøfter

Flere skriver at alle eksisterende vandsystemer i områderne er fyldte og at dette er skyldes at vandsystemerne ikke er designet efter de vandmængder vi har oplevet i år.

Ifølge vandløbsloven er det ejernes eget ansvar at komme af med vand fra egen grund. Den bedste løsning er at alle går sammen om at få lavet en fælles løsning. Dette kan være at opdatere eksisterende systemer, gennem en vandløbsreguleringssag.

Vedligeholdelse af private vandløb påhviler bredejer. Det betyder, at hver enkelt bredejer er ansvarlig for at vedligeholde vandløb og grøfter på egen ejendom, det vil sige både at udføre og betale for arbejdet. Alle vandløb såvel grøfter, dræn mv. skal vedligeholdes således, at skikkelsen eller vandføringsevne ikke ændres.

Hvor ofte vedligeholdelsesarbejde bør udføres, er afhængig af det enkelte vandløbs forløb. En god tommelfingerregel er at gå sine vandveje (grøfter m.m.) efter 1-2 gange om året, før og efter vinteren. For at sikre der kan føres nedbør om vinteren, og for at sikre vandvejen ikke har taget skade i løbet af vinteren. Vær opmærksom på rørføringer under indkørsler mv. da disse let stopper til ved løvfald i efteråret.

Ved rørlagte vandløb sker almindeligt vedligehold ofte ved at lade en entreprenør eller kloakmester gennemgå systemerne. Ved gennemgang skal der være opmærksomhed på om der er sket sammenstyrtninger eller at de er undervejs. Sammenstyrtninger af rør kan ske grundet forvitring, rødder fra træer eller buske som gror ind i røret eller tung trafik som knækker rørene.

Hvis du er bekendt med grøfter hvor vedligehold ikke er sket, kan du indgive en klage til vandløbsmyndigheden, som kan give et påbud til ejer om vedligehold af grøften.

I henhold til Vandløbsloven §3 stk. 2 er det tilladt ejeren (bredejer) af en grund, der støder op til et åbent vandløb at aflede både overfladevand, vand fra dræning og grøfter til det åbne vandløb. Retten til at benytte vandløb efter bestemmelserne i §3 må IKKE udøves med hensyn til vandløb, der udelukkende er anlagt til et særligt formål eller for en bestemt kreds af grundejere. Her er der ofte tale om rørledninger som er anlagt af fx grundejerforeninger men der kan også være tale om åbne grøfter.

For at koble sig til eksisterende rørledninger kræves en medbenyttertiladelse, denne kræver vandløbets ejer samt vandløbsmyndighedens godkendelse, vandløbsmyndigheden er Varde Kommune.

Hvis du ikke selv er bredejer til et åbent vandløb, må du ikke frit dræne. Du kan indgå aftale med bredejer om at fører rør eller dræn over deres grund. Denne løsning kræver en ansøgning om vandløbsregulering samt naboerklæring. Er der tale om tilslutning til et rørlagt vandløb, skal du søge om vandløbsregulering, have en naboerklæring og medbenyttertiladelse fra ejer af rørledningen. Hverken nabo eller ejer er forpligtiget til at indgå i en aftale.

Ved brug af pumpe systemer skal vandløbsmyndigheden give en tilladelse. Her skal der også fremsendes reguleringsansøgning med en udførlig projektbeskrivelse.

Økonomisk fordeling

I forbindelse med en ansøgning om vandløbsregulering, skal der indgå en redegørelse af den økonomiske partsfordeling. Hvis I indbyrdes ikke kan nå til enighed om partsfordeling, kan kommunen som vandmyndighed komme med et forslag til fordeling. Vandløbsmyndigheden kan ikke pålægge nogen at være med i en reguleringssag eller fastsatte bestemmelser for økonomisk partsdeling.

Hvad gør man hvis der ikke er kendte grøfter eller mulighed for at komme af med vandet

Man kan ikke lede sit overfladevand til vejgrøfter, da de er dimensioneret til at håndtere vand fra vejen, men ikke yderligere vand.

Hvis der ikke findes grøfter eller rørledninger på din egen sommerhusgrund, kan det være nødvendigt at etablere nye grøfter eller rørledninger. Hvis, der findes en grøft eller brønd til rørledningen hos naboen, er det oplagt at undersøge muligheden for at blive tilkoblet her.

Hvis der ikke findes en grøft eller en rørledning i nærheden, skal du finde hvor nærmeste grøft eller rørledning findes. På Varde Kommunes hjemmesiden findes en oversigt over de offentlige og enkelte private vandløb. Du kan finde dem [her](#).

Hvis du ikke kan finde en grøft eller rørledning på kortet, kan der potentielt ligge private vandløb i området, som Varde Kommune ikke har kendskab til.

Gå en tur i området, snak med naboer og måske din grundejerforening, omkring hvor nærmeste vandløb er, enten grøft eller rørledning.

Hvis nærmeste vandløb, rørledning er længere væk, skal der etableres et nyt vandløb/rørledning hen til det kendte vandløb. Ofte vil dine naboer også være påvirket, så det vil altid være en god idé at snakke med dem, og eventuelt indgå i et samarbejde om løsningsmodellen.

Når et nyt vandløb, f.eks. en ny lang grøft eller en rørledning, skal etableres, kræver dette en tilladelse fra Varde Kommunen, da det anses som et reguleringsprojekt. Du kan læse mere om reguleringsprojekter på Varde Kommunes hjemmeside [her](#).

Hvis det største problem du har er med at lede overfladevand væk, kan grøfter fungere som en god løsning. Hvis grundvandet står lige under terræn, kan rørledninger være en god løsning. Her kan hver enkelt grundejer etablere dræn på egen grund, som tilkobles rørledningen.

Hævning af vandstand

Ved at bremse vand ved Strib sø, vil man opleve to effekter. Der vil blive holdt mere overfladevand tilbage, således at vandet langsommere trænger ned til Vejers Strand, men det kan også være med til at hæve den lokale grundvandsstand i området. I hvor stort omfang, vil kræve undersøgelser.

En ændring på et vandløb anses som en regulerings sag, og til dette skal der søges tilladelse hos vandmyndigheden, Varde Kommune. Når, der gives tilladelser, foretages der også en partshøring af de lodsejere, som vil blive påvirket.

Veje og vejgrøfter

Grøfter langs offentlige veje, vejgrøfter indgår som offentlige vandløb, som kommunen vedligeholder. Disse vedligeholdes i henhold til vandløbsloven således, at skikkelsen eller vandføringsevne ikke ændres. Det som Varde Kommune i daglig tale vil kalde efter behov.

Ved vejgrøfter er det vigtigt at huske på, at de skal afvande veje og stisystemer og ikke omkringliggende arealer. Nogle vejgrøfter leder mere vand end andre og disse vil naturligt blive eftersat og vedligeholdt oftere end andre mindre vejgrøfter.

I år har der været et særligt stort behov, og næsten alle vejgrøfter er blevet vedligeholdt i kommunen. Der har været steder hvor det har været umuligt at holde veje og stier fri hele vinteren.

Ved private og private fælles veje, vil det ikke altid være den samme som ejer grøfter og veje. Her kan det være særligt vigtigt at grøfter efterses af ejeren af grøften for at vejen ikke tager skade.

Kommunalt vedligehold af grøfter og dræn

Vedligeholdelse af offentlige rørledninger findes i regulativet på Varde Kommunes hjemmeside, [her](#) se under det enkelte vandløb for at se hvordan dette bliver vedligeholdt.

Regulativer for vandløb er ikke lavet med henblik på at sikre afvanding af omkring liggende arealer, men for at sikre at vedligehold sker så der ikke sker ændringer på skikkelsen eller vandføringsevnen.

Håndtering af regnvand

Der må gerne etableres regnvandshåndteringsløsninger på egen grund, dette gælder både i sommerhusområder, boligområder eller det åbne land. Det vil være en god idé at kontakte Varde Kommune med din konkrete løsning, så det kan undersøges om der er udfordringer med din løsning. Du kan finde krav til håndtering af regnvand på egen grund [her](#).

Regnvandet fra Blåvand ledes både til Ho Bugt og Vesterhavet, alt afhængig af hvor I Blåvand du befinder dig. Du kan se hvor vandet løber hen ved at kigger på kortet over vandløb i Varde Kommune.

Pumpe vandet væk

Ønsker du at pumpe vandet væk, skal der indsendes en ansøgning til kommunen.

Kloakering

Udfordringerne med vand på terræn, både regn- og grundvand ville ikke kunne løses ved kloakering af sommerhusområderne.

Der er flere sommerhusområder der er kloakeret for spildevand, i disse områder er der fortsat udfordringer med vand på terræn. I et spildevandskloakeret område, håndtere kloakken kun spildevand og ikke regnvand eller anden vand. I nogle områder er der selvom det er spildevandskloakeret, dog udfordringer med håndtering af spildevand, da flere tror regnvand kan ledes til kloakken, det må det ikke i de områder.

Hvis du ikke kan trække ud i toilettet i spildevandskloakerede områder, så tag fat I DIN Forsyning på 7474 7474.

Varde Kommune kigger på om der er flere områder der skal spildevandskloakeres, der er udført flere undersøgelser for argumenter for kloakering. Det er ikke besluttet om der skal kloakeres i flere områder.

Håndtering af overflade- og grundvandsproblematikken, bør ikke afvent en evt. kloakering, da en kloakering ikke afhjælpe problematikken med højtstående grundvand og regnvand på terræn.

Du kan altid tag fat i DIN Forsyning for at høre om det er mulighed for at blive tilsluttet. DIN Forsyning har ikke pligt til at håndtere spildevandet fra din ejendom, hvis den ikke er i spildevandsplanen. Du kan se om din ejendom er i spildevandsplanen [her](#) på Varde Kommunes hjemmeside.

Håndtering af spildevand

Ønsker du at ændre på din måde at håndtere dit spildevand, skal du altid kontakte eller lave en ansøgning og sende den til Varde Kommune. Du må ikke ændre på dit spildevandsanlæg uden at have en tilladelse.

Hvis du har mistanke om, at der ledes spildevand til grøfter eller lugter af spildevand, så kontakt Varde Kommune og en medarbejder ved Varde Kommune vil undersøge forholdene.

Håndtering af vand på statens arealer

For statsejede arealer gælder samme forpligtigelser som hos privatejede vandløb.

Vandløbslaug

Et vandlaug fungerer på samme måder som et vejlaug. En gruppe grundejer går sammen om at håndtere overfladevandet i et område. Dette kan gøres i samarbejde med grundejerforeningen, men kan også etableres uden involvering af grundejerforeningen.

I et vandlaug kan der f.eks. laves en aftale om indbetaling til årligt vedligehold af grøfter og rørledninger i området.

Et vandlaug kan også etableres i forbindelse med etablering af et nyt vandløb, hvor de behæftede parter indgår.